

Projekto dalis Nr. 3

Rekomendacijos dėl ES dvikryptės sportininkų karjeros gairių įgyvendinimo

Redagavo

**Deutsche
Sporthochschule Köln**
German Sport University Cologne

(2020 m. gegužės mėn.)

**Žiniasklaida kaip dvikryptės sportininkų karjeros skatinimo ir švietimo priemonė,
Paraiškos numeris: 603456-EPP-1-2018-1-LT-SPO-SCP,
Dotacijos susitarimas Nr. 2018-2708/001-001**

REKOMENDACIJOS DĖL ES DVIKRYPTĖS SPORTININKŲ KARJEROS ĮGYVENDINIMO

Dokumentų duomenys

Siekiniai: veiklos rezultatas IO 3.1

Projekto veikla: Projekto dalis Nr. 3

Veiklos vadovas: Kelno sporto universitetas (Vokietija)

Partneriai: Liubianos universitetas, Lietuvos sporto universitetas, Europos universitetinio sporto asociacija, Valensijos universitetas, Europos tinklas „Sportininkas – studentas“, Aleksandro Ioan Cuza Iasi universitetas, Romos „Foro Italico“ universitetas

Platinimo lygis: Viešas

Recenzavimas: Tarpusavio vertinimas

Dokumento versija: 2 (galutinis)

Statusas: Patvirtinta

TURINYS

---

1 skyrius. Valdymo santrauka	1
2 skyrius. Įvadas	2
3 skyrius. rekomendacijos dėl ES gairių įgyvendinimo	4
3.1 skirsnis. Gairė Nr. 3	6
3.2 skirsnis. Gairė Nr. 4	8
3.3 skirsnis. Gairė Nr. 7	10
3.4 skirsnis. Gairė Nr. 18	12
3.5 skirsnis. Gairė Nr. 19	13
3.6 skirsnis. Gairė Nr. 32	15
3.7 skirsnis. Gairė Nr. 34	18
3.8 skirsnis. Santrauka	20
4 skyrius. Nuorodos	22
5 priedas	23

1 SKYRIUS. VALDYMO SANTRAUKA

„ED Media“ projekto 3 dalis pateikia projekto partnerėms ES gairių įgyvendinimo rekomendacijas (Europos Komisija, 2012), pagrįstas atotrūkio analize ir dokumentų tyrimu, atliktu Projekto dalyje Nr. 2. 2012 m. Europos Komisija paskelbė ES dvikryptės karjeros gaires (GAIRĖS), kurių tikslas – pateikti rekomendacijas, suformuoti struktūrą ir puoselėti dvikryptės aukšto meistriškumo sportininkų karjeros galimybes. GAIRĖS turėtų būti įgyvendinamos visose valstybėse narėse.

Remiantis informacija, gauta atlikus atotrūkio analizę ("EdMedia" Erasmus+ projektas, 2020b) ir dokumentų tyrimą ("EdMedia" Erasmus+ projektas, 2020a), paaiškėjo, kad ES dvikryptės karjeros gairių įgyvendinimui nacionaliniu lygmeniu stinga struktūros ir aiškaus atsakomybės pasiskirstymo. Turėtų būti stiprinamos visų dvikryptės karjeros suinteresuotųjų subjektų partnerystės ir (arba) bendradarbiavimas. Be to, turėtų būti įtraukti visi sportininkai be jokių išimčių. Apibendrinant galima pasakyti, kad rekomendacijose dėl septynių pasirinktų ES gairių (3, 4, 7, 18, 19, 32, 34)¹ įgyvendinimo buvo nustatyti keli kiekvienos gairės įgyvendinimo etapai. Aštuoni etapai taikomi visoms gairėms:

- I. Nustatyti atsakomybę: nustatyti skėtines organizacijas, atsakingas už dvikryptės karjeros klausimų koordinavimą ARBA nuspręsti, kokios institucijos ir (arba) organizacijos gali atlikti šią funkciją.
- II. Šalys, kuriose aktuali dvikryptės sportininkų karjeros tema, turėtų didinti suinteresuotųjų subjektų informuotumą apie dvikryptės karjeros koncepciją ir jos galimybes sportininkams.
- III. Taigi, visos šalys turėtų būti sensibilizuotos dvikryptės aukšto meistriškumo sportininkų karjeros klausimu.
- IV. Nustatytos skėtinės organizacijos turi rinkti IR susisteminti turimą informaciją apie dvikryptę karjerą (įskaitant programas, iniciatyvas ir t. t.) ir teikti rekomendacijas dėl šios informacijos sklaidos.
- V. Nustatytos skėtinės organizacijos turėtų sudaryti partnerystę su galingais suinteresuotaisiais subjektais (universitetais, verslo partneriais ir kt.), kad galėtų stiprinti dvikryptę aukšto meistriškumo sportininkų karjerą.
- VI. Nustatytos skėtinės organizacijos turėtų parengti nacionalines dvikryptės karjeros gaires ir (arba) rekomendacijas bei sukurti stebėsenos ir (arba) vertinimo sistemą.

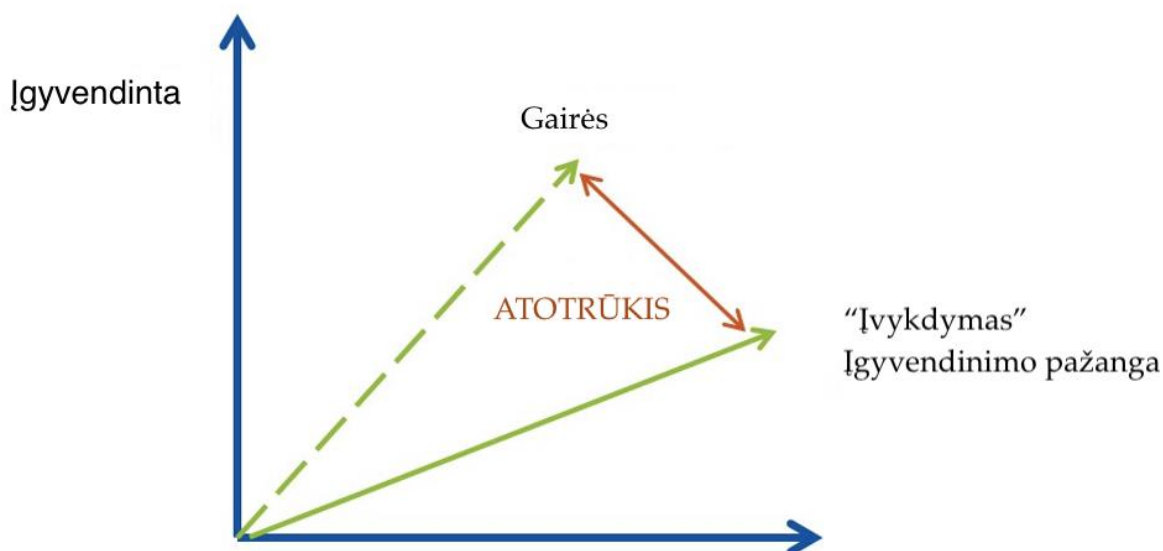
---

¹ "EdMedia" Erasmus+ projekte (2020b) pagrįstas šių septynių gairių pasirinkimas.

- VII. Dvikryptės karjeros galimybės turi būti pasiekiamos visoms sportininkų grupėms be jokių išimčių.
- VIII. Žiniasklaida turėtų skleisti žinių ir formuoti teigiamą dvikryptės karjeros įvaizdį aukšto meistriškumo sportininkams ir visiems kitiems susijusiems suinteresuotiesiems subjektams. Žiniasklaidos pranešimai galėtų būti skatinami.

2 SKYRIUS. ĮVADAS

„ED Media“ projekto „Žiniasklaida - dvikryptės sportininkų karjeros skatinimo ir švietimo kanalas“ dalyje Nr. 2 analizuojami šešiose šalyse partnerėse egzistuojantys septynių atrinktų ES dvikryptės karjeros gairių trūkumai. 1 paveiksle pavaizduota atotrūkio analizės prielaida, iliustruojanti gairių įgyvendinimą šalyse partnerėse.

1 pav. Atotrūkio analizės prielaida

Nors yra įvairių informacijos gavimo priemonių (televizija, radijas, internetas ir kt.), spauda (pvz., laikraščiai) laikoma pagrindine su sportu susijusios informacijos sklaidos priemone (Boyle & Haynes, 2009), kuri šiuo metu naudojama ir internete. Interneto ištekliai apima internetines laikraščių versijas ir socialinės žiniasklaidos priemones. Rašytojai/autoriai vaidina svarbų vaidmenį formuojant sportininkų įvaizdį skaitytojų akyse – ypatingai svarbu, kaip pristatomas tam tikras sportininkas/sportininkė, kokie būdvardžiai naudojami jam/ jai ar jo/ jos žaidimui apibūdinti (Kennedy & Hills, 2009). Sportas populiarėja, domimasi ne tik sportininkų sporto veikla, bet ir asmeniniu gyvenimu, tad informacijos srautas padidėjo. Tačiau dvikryptės karjeros klausimas kol kas nėra dažnai minimas

straipsniuose, todėl į projekto dalį Nr. 2 įtrauktas trejus metus trukęs dokumentų tyrimas, apimantis kiekvienos dalyvaujančios šalies partnerės laikraščių straipsnių (spausdintame ir (arba) internetiniame variante), kuriuose kalbama apie dvikryptę karjerą, vertinimas.

Kitame skyriuje pateikiama trumpa atotrūkio analizės ir dokumentų tyrimo išvadų, susijusių su kiekviena gaire, santrauka. Taip pat pateikiamos rekomendacijos ir aiškūs atitinkamų gairių įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu etapai. Septyniuose skyriuose analizuojama septynių atrinktų gairių įgyvendinimo pažanga. Paskutiniame skyriuje pateikiama santrauka ir bendros rekomendacijos šalims.

3 SKYRIUS. REKOMENDACIJOS DĖL ES GAIRIŲ ĮGYVENDINIMO

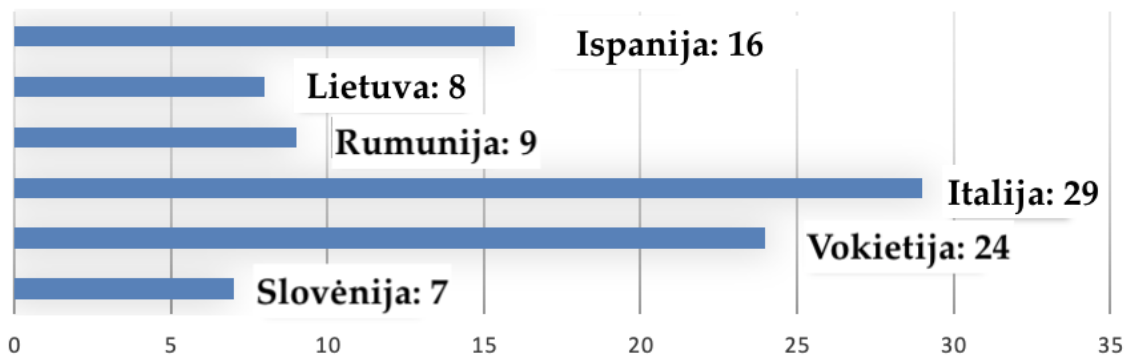

Atotrūkio analizė rodo, kad šešiose dalyvaujančiose šalyse ES sportininkų dvikryptės karjeros gairės įgyvendinamos nevienodai. Tai galima sieti su pačiomis gairėmis, nes jomis siekiama „paskatinti parengti ir priimti į veiksmus orientuotas nacionalines dvikryptės karjeros gaires ir didinti informuotumą nacionaliniu lygmeniu apie dvikryptės karjeros koncepciją“ (Europos Komisija, 2012, p. 3). Tačiau kai kurios šalys jau ėmėsi gairių įgyvendinimo. Atliekant atotrūkio analizę buvo išsamiau apžvelgtos septynios atrinktos gairės (3, 4, 7, 18, 19, 32, 34). Priede pateikiama informacija apie šių pasirinktų gairių įgyvendinimo mastą šešiose šalyse.

Analizuojant dokumentus buvo parinkti šešių šalių N=93 straipsniai (paskelbti 2016-2019 m.). Pirmajame etape jie buvo suklasifikuoti pagal tris parametrus: *straipsnių skaičių šalyje*, *straipsnių žanrą ir straipsnių temą*. Visi straipsniai buvo išversti į anglų kalbą, buvo naudojama Fairclough (1995) diskurso analizė tam, kad būtų galima išnagrinėti platesnius socialinius klausimus ir tai, kaip socialiniai pokyčiai atsispindi mikrolygmenyje. Analizė buvo atlikta trimis etapais: (1) Pirmajame buvo pateikta straipsnių turinio analizė, nustatant tipines sistemas. Po to straipsniai buvo nagrinėjami pagal šias septynias kategorijas: I) dvikryptės karjeros įsipareigojimų koregavimas ir koordinavimas, II) švietimo aspektas, III) sporto veiklos aspektas, IV) karjeros galimybės, V) sektinas pavyzdys, VI) nacionalinės dvikryptės karjeros gairės, (VII) šeimos teikiama parama. (2) Antrajame etape buvo analizuojami būdingi sakiniai, kurie iliustravo ieškomus deskriptorius, ir 3) trečiasis etapas apėmė visų straipsnių analizę ir palyginimą.

Išvados rodo, kad 66 iš analizuotų straipsnių buvo laikraščių straipsniai, 25 – žurnalistiniai interviu, o 2 – skelbimai (straipsnių rūšis). Straipsnių pasiskirstymas šešiose šalyse parodytas 2 pav.

Straipsnių pasiskirstymas šalyse

2 pav. Straipsnių skaičius šalyse (2016-2019 m.)

Kalbant apie *pagrindines straipsnių temas*, sportas buvo pagrindinė tema 37 iš jų, 48 straipsniai daugiausia dėmesio skyrė dvikryptės karjeros klausimams ir aštuoni straipsniai buvo susiję su švietimu. Likusiuose straipsniuose buvo rašoma apie sportą ar kitus dalykus. Italija išsiskiria straipsnių, skirtų dvikryptės karjeros temai, kiekiu (iš viso 26). Vokietijoje yra daugiausia straipsnių, skirtų sporto temai (iš viso 18). Tačiau didelio skirtumo tarp šių trijų temų pasiskirstymo šalyse nėra.

Pagal septynias kodavimo kategorijas (1; I-VII), pirmosios kategorijos (dvikryptės karjeros įsipareigojimų koregavimas ir koordinavimas) turinio straipsnių buvo daugiausia (66), 35 straipsniai buvo susiję su II kategorija (švietimo aspektas) ir 32 – su IV kategorija (karjeros galimybės). Be to, III kategorija (sporto veiklos aspektas) surinko 28 atitikmenis ir po 18 – V ir VI kategorijos (sektinas pavyzdys ir nacionalinės dvikryptės karjeros gairės). Mažiausiai buvo straipsnių, susijusių su VII kategorija (šeimos teikiama parama) - 13. Rengiant rekomendacijas buvo stengiamasi apjungti septynias kategorijas (I-VII) su septyniomis gairėmis.

Remiantis abiem analizėmis ("EdMedia" Erasmus+ projektai 2020a, 2020b), toliau pateiktoje ataskaitoje pateikiamos rekomendacijos dėl gairių įgyvendinimo, parengtos atsižvelgiant į pirmiau minėtas septynias atrinktas gaires ir septynias pasirinktas dokumentų tyrimo kategorijas. Taip siekiama skatinti šalis partneres ne tik rengti strategijas, skirtas didinti informuotumą apie sportininkų dvikryptę karjerą, bet ir palengvinti veiklas ir sprendimų, susijusių su sportininkų dvikrypte karjera, priėmimą.

3.1 skirsnis. Gairė Nr. 3

3 gairė susijusi su nacionalinių gairių ir (arba) rekomendacijų buvimu bei jų turiniu (Europos Komisija, 2012). Šioje gairėje dvikryptė karjera neatsiejama nuo holistinio požiūrio (žr. 3 pav.).

Gairė Nr. 3

Institucijos, atsakingos už dvikryptės karjeros įgyvendinimą, turėtų parengti nacionalines dvikryptės karjeros gaires, atsižvelgdamos į ES dvikryptės karjeros gaires ir nacionalinės sporto ir švietimo sistemos ypatumus bei kultūrinę įvairovę. Siekiant skatinti dvikryptę karjerą, turėtų būti apsvarstytos galimybės sudaryti suinteresuotųjų šalių susitarimus. Tam tikrais atvejais tokie susitarimai galėtų turėti specialius atlygio mechanizmus, pvz., paskatas švietimo įstaigoms ar darbdaviams, kurie įdarbina dvikryptės karjeros sportininkus.

3 pav. Gairė Nr. 3 (Europos Komisija, 2012)

Atlikus padėties šešiose šalyse analizę paaiškėjo, kad Vokietijoje, Slovėnijoje ir Ispanijoje rekomendacijos egzistuoja ("EdMedia" Erasmus+ projektas, 2020b), Italijoje, Lietuvoje ir Rumunijoje - ne (žr. 4 pav.). Kalbant apie turinį, visose šalyse esama spragų.

4 pav. Spragos, susijusios su gaire Nr. 3

VI kategorija „Nacionalinės dvikryptės karjeros gairės“ buvo priskirta gairei Nr. 3, nes čia siekta surinkti visą informaciją straipsniuose, susijusių su nacionalinėmis dvikryptės karjeros gairėmis (žr. 1 lentelę; "EdMedia" Erasmus+ projektas, 2020a).

1 lentelė. Dokumentų tyrimo kategorijoje „Nacionalinės dvikryptės karjeros gairės“ rezultatai

Kategorija	Palietos temos
VI) Nacionalinės dvikryptės karjeros gairės	<ul style="list-style-type: none"> Ispanijoje ir Rumunijoje nėra straipsnių, kurių turinys priklauso šiai kategorijai Priešingai, Italijoje ir Lietuvoje ši tema dominuoja Nagrinėjama tema - institucinės ir nacionalinės paskatos didinti informuotumą ir skatinti dvikryptę karjerą

Rekomendacijos dėl garės Nr. 3 įgyvendinimo

„Europos Komisijos parama šio leidinio rengimui nėra turinio patvirtinimas, atspindintis tik autorių nuomonę, ir Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateiktos informacijos naudojimą.“

Su gaire Nr. 3 susijusių rekomendacijų, kurios tiktų visoms šalims, nėra. Šalys, kurios apskritai neturi gairių ar rekomendacijų, turėtų jas parengti kuo greičiau. Nacionalinės gairės paskatintų aukšto meistriškumo sportininkų dvikryptę karjerą ir padėtų sportininkams dvikryptės karjeros klausimais. Taigi, nacionalinės gairės – ženklas, kad sportininkai šalyje vertinami. Kai kurios šalys galėtų įtraukti gaires į savo sporto įstatymą, kitus įstatymus, gal net į federacijos drausmines taisykles. Nacionalinės gairės turėtų būti grindžiamos ES gairėmis dėl sportininkų dvikryptės karjeros (Europos Komisija, 2012) ir nacionaline sporto ir švietimo sistema. Tai svarbu, nes tai suteikia aukšto meistriškumo sportininkams matyti savo galimybes. Turėtų būti paminėtos įvairios sporto ir švietimo sistemos suinteresuotosios šalys (vyriausybės ir nevyriausybės), kad sportininkai suprastų, viena vertus, sistemos sudėtingumą ir, kita vertus, į ką kreiptis. Būtina nurodyti atsakingą subjektą – galbūt ministeriją, kuri reglamentuoja sportą šalyje ir (arba) pagrindinę šalies sporto valdymo organizaciją. Labai svarbu, kad sportininkų įvairovė (grįsta kultūra, sporto šaka, lytimi, amžiumi, negalia) turėtų būti pripažįstama visose nacionalinėse gairėse ir (arba) rekomendacijose. Tačiau nacionalinių gairių taikymo sritis ir turinys labai priklauso nuo šalyse egzistuojančių sporto sistemų. Žiniasklaidoje kalbama apie institucines ir nacionalines paskatas, kurios gali būti naudojamos dvikryptės karjeros skatinimui.

ES gairių įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu veiksmų santrauka:

- I. Visos vyriausybės, t. y., atsakingos už sportą institucijos (pvz., ministerijos), turi parengti nacionalines dvikryptės karjeros gaires arba bent rekomendacijas ir jas paskelbti.
- II. Gairės turi būti įtrauktos į nacionalinius sporto įstatymus ar federacijos drausmines taisykles.
- III. Gairės turi būti parengtos konkrečiai šaliai, atsižvelgiant į atitinkamą nacionalinę sporto ir švietimo sistemą, atsakingus suinteresuotuosius subjektus, sportininkų įvairovę (jų kultūrą, sporto šaką, lytį, amžių, negalią) ir atlygio mechanizmų bei paskatų teikimą.
- IV. Turi būti nustatytos nacionalinės paskatos suinteresuotiesiems subjektams (pvz., žiniasklaidai ir kt.) siekiant aktyviai populiarinti dvikryptę karjerą.

3.2 skirsnis. Gairė Nr. 4

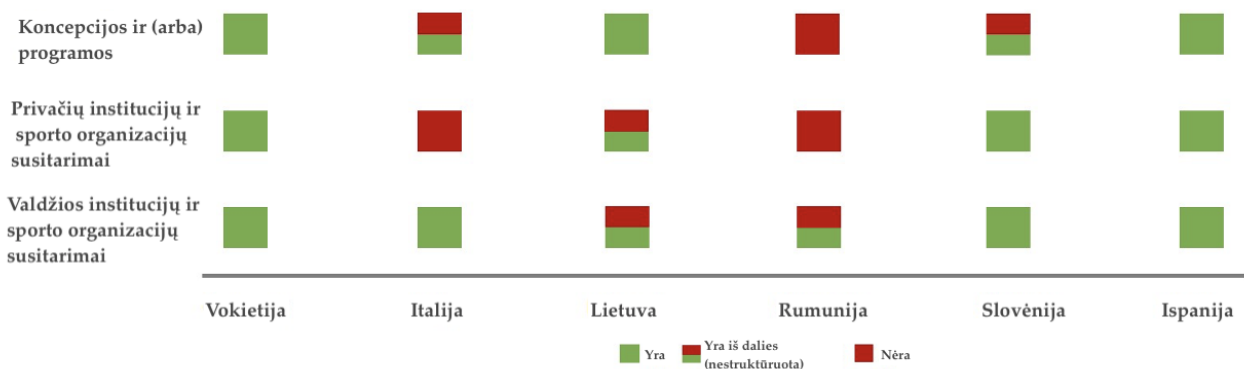
Gairėje Nr. 4 daugiausia dėmesio skiriama sporto sektoriui kartu su viešosiomis ir privačiomis institucijomis, kurios remia dvikryptės karjeros priemonių įgyvendinimą kartu su sporto organizacijomis (Europos Komisija, 2012). Joje taip pat siūloma įtraukti tam tikras dvikryptės karjeros koncepcijas ar programas. Sportininkų įvairovės aspektas turi būti akcentuojamas taip pat, kaip ir jaunųjų sportininkų saugumas ir gerovė (žr. 5 pav.).

Gairė Nr. 4

Valstybinės ir privačios sporto institucijos turėtų remti įvairių sporto šakų sportininkų dvikryptės karjeros įgyvendinimą nacionalinių/ regioninių sporto organizacijų veikloje, sudarydamos oficialius susitarimus, kuriems reikalinga aiški strategija, veiklos planavimas ir sportininkų dalyvavimas, o finansavimo skyrimas priklausytų nuo dvikryptės karjeros koncepcijos įtraukimą į jų veiklą. Turėtų būti pabrėžiamas jaunųjų sportininkų saugumas ir gerovė.

5 pav. Gairė Nr. 4 (Europos Komisija, 2012)

Visose šalyse yra sudaryti valdžios institucijų ir regioninių (nacionalinių) sporto organizacijų susitarimai ("EdMedia" Erasmus+ projektas, 2020b), tačiau tik trijose šalyse šiuose susitarimuose pateikiamos aiškios konkrečios veiklos ir programų strategijos. Viešasis finansavimas yra susijęs su keturiais susitarimais (žr. 6 pav.).

6 pav. Spragos, susijusios su gaire Nr. 4

Kadangi gairėje Nr. 4 akcentuojama jaunųjų sportininkų gerovė, joms buvo priskirta VII kategorija (šeimos teikiama parama). Kaip matyti iš 2 lentelės ("EdMedia" Erasmus+ projektas, 2020a), žiniasklaidoje identifikuoto turinio kiekis yra gana ribotas.

2 lentelė. Dokumentų tyrimo kategorijoje „Parama šeimai“ rezultatai

Kategorija	Palietos temos
(VII) Šeimos teikiama parama	<ul style="list-style-type: none"> Daugiausia dėmesio skiriama naudai, kurią teikia šeimos parama: tėvų spaudimas gali būti žalingas vaikų sporto tikslų siekimui.

Rekomendacijos dėl gairės Nr. 4 įgyvendinimo

Kadangi daugiausia sudaromi viešųjų ar privačiųjų valdžios institucijų ir sporto organizacijų susitarimai, rekomenduojama stiprinti ir skatinti šį bendradarbiavimą. Ankstesnėms programoms būtina suteikti daugiau formalios struktūros, kad jos veiktų efektyviau. Reikia institucijos, kuri, viena vertus, rinktų informaciją apie visas programas, kita vertus, pateiktų galimybių apžvalgą ir rekomendacijas aukšto meistriškumo sportininkams. Reikėtų ne tik sustiprinti senas programas, bet ir parengti strategiją, kuri užtikrintų didesnę kiekį susitarimų, ypač tarp privačiojo sektoriaus suinteresuotųjų subjektų ir sporto organizacijų. Privatūs suinteresuotieji subjektai, pavyzdžiui, bendrovės, gali suteikti sportininkams didelių galimybių, susijusių su jų profesine ateitimi ne sporto srityje. Be to, sporto organizacijos galėtų turėti tam tikros formos „verslo padalinius“, kurie konsultuotų aukšto meistriškumo sportininkus karjeros klausimais ir nustatytų galimas privačias ir viešąsias partnerystės organizacijas. Šių partnerystės procesą ir organizavimą galėtų apibrėžti verslo padaliniai, tuo pat metu skatinant bendradarbiavimą su mokyklomis ir universitetais, į kurių mokymo programas turėtų būti įtrauktas nuotolinis mokymas ir (arba) programos, skirtos aukšto meistriškumo sportininkams siekiant išspręsti bent kai kurias organizacines problemas, susijusias su dvikrypte karjera. Visos dvikryptės karjeros programos turi atitikti nacionalinius teisės aktus, susijusias su sportu, ir užtikrinti jaunųjų sportininkų gerovę ir saugumą. Be to, dėmesys turėtų būti skiriamas visuomenės informuotumui apie dvikryptę karjerą didinimui visuose procesuose. Šiam tikslui kiekvienoje šalyje galėtų būti sukurtas nacionalinis etapinis veiksmų planas.

ES gairių įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu veiksmų santrauka:

- I. Įsteigti nacionalinę skėtinę organizaciją arba nustatyti nacionalinę instituciją, kuri prisiimtų atsakomybę už esamas programas.
- II. Ši institucija turėtų rinkti informaciją apie visas programas, struktūrą, organizuoti programas, skelbti apie visas su tuo susijusias galimybes sportininkams.
- III. Ši institucija turėtų sustiprinti strategiją naujų bendradarbiavimo susitarimų su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais sudarymui.
- IV. Ši institucija turėtų įsteigti verslo padalinius sporto organizacijose, tiesiogiai dirbančiose su dvikryptės karjeros siekiančiais sportininkais.

- V. Kadangi mokyklos ir universitetai yra glaudžiai susiję su sportininkais, jiems turėtų būti skiriamas ypatingas dėmesys.
- VI. Mokyklos ir universitetai turėtų pasiūlyti aukšto meistriškumo sportininkams skirtas nuotolinio mokymo sistemas ir (arba) programas arba individualius studijų planus, padedančius užtikrinti didesnį lankstumą.
- VII. Visos vyriausybės turėtų parengti darbotvarkę, kaip didinti informuotumą apie dvikryptę karjerą.

3.3 skirsnis. Gairė Nr. 7

Gairė Nr. 7 taip pat susijusi su sporto sektoriumi (žr. 7 pav.). Pirma, joje atkreipiamas dėmesys į elgesio kodeksą, kuriame kalbama apie aukšto meistriškumo sportininkų trenerius ir komandos narius, įgyvendinimą. Antra, ji skirta informacijos sklaidai ir dvikryptės karjeros populiarinimui pasitelkiant švietimo srities suinteresuotuosius subjektus, kurie susiję su aukšto meistriškumo sportininkais. Trečia, joje paliečiamas trenerių ir kitų suinteresuotųjų subjektų, kurie rūpinasi sportininko sportine karjera, švietimo klausimas (Europos Komisija, 2012).

Gairė Nr. 7

Sporto ir švietimo institucijos turėtų skatinti dvikryptės karjeros koncepcijos įgyvendinimą sutartyse ir elgesio kodeksuose, skirtuose treneriams ir kitiems su treniravimu susijusiems asmenims. Nacionalinės sporto organizacijos ir tarptautinės federacijos, taip pat universitetai ir profesinio mokymo institutai į ugdymo programas turėtų įtraukti dvikryptės karjeros koncepciją.

7 pav. Gairė Nr. 7 (Europos Komisija, 2012, p. 16)

Atotrūkio analizė rodo, kad esamos praktikos, nurodytos Gairėje Nr. 7, kiekvienoje šalyje ir federacijoje skiriasi, todėl nuoseklus vaizdas nesusidarė ir atotrūkio analizėje buvo pateiktas geriausios praktikos pavyzdys ("EdMedia" Erasmus+ projektas, 2020b).

II kategorija (švietimo aspektas) ir III kategorija (sporto veiklos aspektas) buvo priskirtos gairėi Nr. 7, nes jos skirtos švietimo ir sporto institucijoms ("EdMedia" Erasmus+ projektas, 2020a). Švietimo institucijos gali ypatingai palengvinti dvikryptės karjeros procesą koreguodamos studijų programas ir kt. (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. Dokumentų tyrimo kategorijose „Švietimo aspektas“ ir „Sporto veiklos aspektas“ rezultatai

Kategorija	Palietos temos
II) Švietimo aspektas	<ul style="list-style-type: none"> Kitaip nei kitose šalyse, Slovėnijoje ir Rumunijoje daugiausia buvo atskleisti tik dabartiniai švietimo ir sporto karjeros derinimo sunkumai (buvo

	<p>pabrėžta, kad sportinė karjera turi būti nutraukta, kad būtų galima studijuoti).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kitose šalyse dėmesys buvo sutelktas į poreikį koreguoti studijų programas, bandant atsižvelgti į aukšto meistriškumo sportininkų poreikius. • Pabrėžiamos tam tikros sportininkų savybės, padedančios jiems sėkmingai studijuoti, pavyzdžiui: lankstumas (dėl egzaminų datų ir apskritai), atleidimas nuo universiteto mokesčių, atleidimas nuo privalomo dalyvavimo paskaitose, e. mokymasis, mokesčių sumažinimas, dėstytojai, stipendijos (Italija), studijų laikotarpio pratęsimas (Lietuva, Vokietija), paskaitų medžiagos siuntimas studentams ir egzaminai žodžiu (Vokietija), darbas mažose grupėse ir nuotolinis darbas (Ispanija)
<p>III) Sporto veiklos aspektas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Daugeliu atvejų buvo pristatyta sportinė karjera arba pateiktas vienos sportininko karjeros dalies aprašymas (Vokietija, Ispanija). Aprašyme daugiausia dėmesio skirta sportininko pasiekimams (Slovėnija, Vokietija) arba jo/ jos treniravimosi ypatybėms. • Taip pat buvo pateikti pavyzdžiai, kuriais siekta atskleisti visuomenės požiūrį į sportininkų pajamas (Rumunija ir Vokietija) - paminėtos sporto šakos, užtikrinančios didžiausias pajamas (Vokietija) ir klaidinga nuostata, kad visi profesionalūs sportininkai yra pasiturintys (Vokietija ir Rumunija). • Italijos ir Vokietijos straipsniuose pabrėžiama, kad reikia didinti informuotumą apie sporto naudą asmeniui ir būtinybę sportą laikyti ne menkesniu dalyku mokyklose, nei, pavyzdžiui, matematika, kalbos, geografija ir kt.

Rekomendacijos dėl gairės Nr. 7 įgyvendinimo

Nacionalinis elgesio kodeksas, skirtas visiems suinteresuotiesiems subjektams, bendraujantiems su aukšto meistriškumo sportininkais dvikryptės karjeros klausimais, galėtų būti naudingas siekiant užtikrinti nuoseklumą ir apsaugoti sportininkus. Šis elgesio kodeksas galėtų būti įgyvendinamas kaip priedas prie sutarčių su suinteresuotosiomis šalimis arba kaip nacionalinis dokumentas. Be to, gairėje jau suformuluota aiški rekomendacija: dvikryptės karjeros koncepcija turėtų būti bet kokio trenerio švietimo ir profesionalių komandos narių, kurie dirba su aukšto meistriškumo sportininkais, dalis. ES galėtų pateikti informacinę medžiagą, pvz., skaidres, mokslinių tyrimų dokumentų, susijusių su šia tema, apžvalgą ir pasiūlymus, kaip medžiagą įtraukti į trenerių ir kitų suinteresuotųjų subjektų švietimą. Tai padėtų visiems mokyklų, universitetų ir sporto federacijų dėstytojams suteikti visiems suinteresuotiesiems subjektams ir aukšto meistriškumo sportininkams reikiamą informaciją šia tema. Dėmesys turėtų būti skiriamas ne tik trenerių švietimui, bet ir pačių aukšto meistriškumo sportininkų švietimui, nes svarbu perduoti žinias apie visas esamas dvikryptės karjeros galimybes. Apie egzistuojančius paramos modelius turėtų būti informuojama, pavyzdžiui, dėstant modulius (dalykus mokyklose, universitetuose ar sporto federacijose).

ES gairių įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu veiksmų santrauka:

- I. Parengti nacionalinį elgesio kodeksą, skirtą visiems suinteresuotiesiems subjektams, palaikantiems ryšius su aukšto meistriškumo sportininkais dvikryptės karjeros klausimais.
- II. Į visų trenerių mokymo programą įtraukti modulį apie dvikryptę karjerą.
- III. Įtraukti modulį apie dvikryptę karjerą į aukšto meistriškumo sportininkų švietimo procesą (mokyklose/universitetuose arba sporto federacijose). Modulis turėtų pateikti informaciją apie visas esamas aukšto meistriškumo sportininkų galimybes, susijusias su dvikrypte karjera.

3.4 skirsnis. Gairė Nr. 18

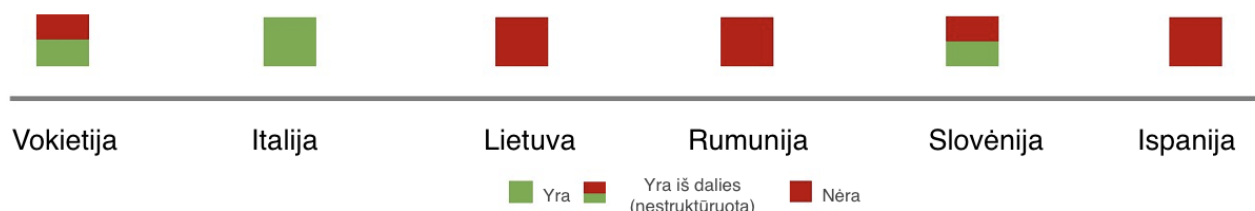
Šiose gairėse didžiausias dėmesys skiriamas verslo sektorių subjektų ir sporto organizacijų tinklui, kurio veiklą skatina valdžios institucijos ir kuris priskiriamas užimtumo sektoriui (žr. 8 pav.; Europos Komisija, 2012).

Gairė Nr. 18

Valdžios institucijos turėtų skatinti prekybos ir verslo rūmus aktyviai bendradarbiauti su sporto organizacijomis, siekiant didinti informuotumą apie dvikryptę karjerą darbo rinkoje bei skatinti partnerystę su verslo organizacijomis.

8 pav. Gairė Nr. 18 (Europos Komisija, 2012, p. 27)

Vokietijoje, Slovėnijoje ir Italijoje valdžios institucijos jau palengvina verslo subjektų ir sporto organizacijų bendradarbiavimą. Italijoje ir Slovėnijoje šį bendradarbiavimą inicijuoja valdžios institucijos (žr. 9 pav.). Kadangi trūksta bendradarbiavimo, buvo nustatytas aiškus atotrūkis ("EdMedia" Erasmus+ projektas, 2020b).

9 pav. Spragos, susijusios su gaire Nr. 18

Šiai gairei nebuvo galima priskirti nė vienos iš septynių dokumentų tyrimo kategorijų ("EdMedia" Erasmus+ projektas, 2020a), todėl buvo parengtos rekomendacijos.

Rekomendacijos dėl gairės Nr. 18 įgyvendinimo

Visos šalys partnerės (išskyrus Italiją) turėtų nustatyti atsakingas valdžios institucijas, galinčias inicijuoti prekybos rūmų ir įmonių bendradarbiavimą su sporto organizacijomis. Šios institucijos gali būti už sportą atsakingų vyriausybės padaliniai, pavyzdžiui, ministerijos arba mokyklos ir (arba) universitetai, kurie gali veikti kaip verslo sektoriaus tarpininkai. Kadangi mokyklos ir universitetai beveik kiekvieną dieną glaudžiai bendradarbiauja su sportininkais, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas jiems, kaip šio bendradarbiavimo tarpininkams. Jie galėtų ne tik perduoti informaciją apie pačią dvikryptę karjeros programą, bet ir pabrėžti tinklų kūrimo per verslo sektorių svarbą vėlesniam profesiniam gyvenimui (stažuotių, darbuotojų, darbo vietų ir kt.). Be to, atsakinga valdžios institucija, kuri inicijuoja tokį bendradarbiavimą, turėtų teikti paskatas verslo subjektams, šiems įdarbinus aukšto meistriškumo sportininką. Turėtų būti sukurta struktūrizuota atlygio sistema arba bent jau atlygio mechanizmai, kad prekybos ir verslo rūmai galėtų aktyviai prisidėti prie aukšto meistriškumo sportininkų dvikryptę karjeros galimybių plėtojimo.

ES gairių įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu veiksmų santrauka:

- I. Nustatyti valdžios institucijas, kurios inicijuotų verslo ir sporto sektoriaus bendradarbiavimą.
- II. Naudotis mokyklomis ir universitetais kaip tarpininkais.
- III. Atsakinga valdžios institucija verslo sektoriaus subjektams turėtų siūlyti paskatas ir atlygį už aukšto meistriškumo sportininko įdarbinimą.

3.5 skirsnis. Gairė Nr. 19

Gairėje Nr. 19 dėmesys skiriamas aukšto meistriškumo sportininko perėjimui nuo sportinės karjeros prie profesinės karjeros (Europos Komisija, 2012), kaip nurodyta 10 pav.

Gairė Nr. 19

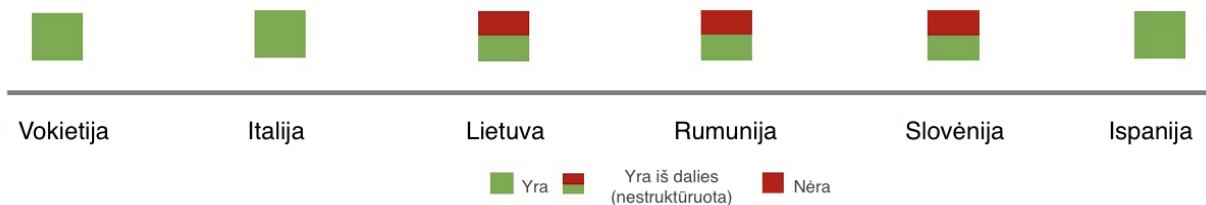
Viešosios valdžios institucijos ir sporto bei švietimo suinteresuotosios šalys turėtų siūlyti karjeros galimybes išeinantiems sportininkams, kad šie galėtų pasirengti profesinei karjerai, ją pradėti ir plėtoti pasibaigus sportinei karjerai.

10 pav. Gairė Nr. 19 (Europos Komisija, 2012, p. 27)

Atotrūkio analizė rodo, kad sporto karjerą baigusiems sportininkams kitos galimybės siūlomos visose šešiose šalyse. Tačiau tik Ispanija neturi jokių apribojimų, o kitose šalyse karjeros galimybės siūlomos tik tam tikrai aukšto meistriškumo sportininkų grupei. Vokietijoje, Italijoje ir Lietuvoje valdžios institucijos teikia tam tikrą paramą, o Vokietijoje, Italijoje, Rumunijoje ir Ispanijoje sporto ir švietimo

suinteresuotieji subjektai stengiasi palengvinti pereinamąjį laikotarpį (žr. 11 pav.). Apskritai aiškių spragų, susijusių su gaire Nr. 19, nenustatyta ("EdMedia" Erasmus+ projektas, 2020b).

11 pav. Spragos, susijusios su gaire Nr. 19

Gairėje Nr. 19 minimas subalansuotas sportininkų kelias, kuris dera su dvikryptės karjeros (I kategorija) įsipareigojimų koregavimu ir koordinavimu bei dvikryptės karjeros galimybėmis (IV kategorija). Kaip matyti iš 4 lentelės, žiniasklaidoje akcentuojamas dvikryptės karjeros būtinumas. Sportininkai neturėtų rizikuoti savo būsimu gyvenimu ir užsiimti tik sportine veikla, ignoruodami savo išsilavinimą ("EdMedia" Erasmus+ projektas, 2020a).

4 lentelė. Dokumentų tyrimo kategorijose „Dvikryptės karjeros įsipareigojimų koregavimas ir koordinavimas“ ir „Karjeros galimybės“ rezultatai

Kategorija	Palietos temos
(I) Dvikryptės karjeros įsipareigojimų koregavimas ir koordinavimas	<ul style="list-style-type: none"> Pabrėžiama sportininkų švietimo svarba ir aukšto meistriškumo sportininkų poreikis įgyti išsilavinimą Tačiau žinojimas, kad reikia sėkmingai derinti išsilavinimą ir sporto karjerą nesumažina problemų ir sunkumų apimtį Sėkmingas dvikryptės karjeros siekimas išlieka galvosūkiu ar gyvenimo būdo pasirinkimu, kuris dar nėra tiksliai apibrėžtas Tačiau kai kurie laikraščių straipsniai aprašė sėkmingus pavyzdžius ir įrodė, kad užduotis nėra neįmanoma
IV) Karjeros galimybės	<ul style="list-style-type: none"> Dėmesys nukreiptas į tai, kaip svarbu suvokti tiek karjeros sporte, tiek išsilavinimo poreikį (nuolatinis priminimas apie dvikryptę karjerą) Vien tik profesionalios sporto karjeros siekimas vėliau gyvenime gali kelti pavojų Aprašyti individualūs sportininkų keliai (kai kurie sportininkai dėl sporto ignoruoja išsilavinimą; tačiau sportas gali daug suteikti ir kt.) Aprašomos pastangos siekiant sėkmingos dvikryptės karjeros

Rekomendacijos dėl gairės Nr. 19 įgyvendinimo

Atotrūkio analizė parodė, kad visose šalyse siūlomos tam tikros galimybės sporto karjerą baigusiams sportininkams. Pirmiausia turi būti užtikrintos lygios visų sportininkų teisės ir galimybės be apribojimų. Panašiai kaip ir kitose gairėse, trūksta gairės Nr. 19 įgyvendinimo struktūros. Iš tiesų

egzistuoja įvairios viešosios valdžios institucijų ir kitų sporto ir švietimo sektoriaus suinteresuotųjų subjektų paramos sistemos, tačiau jos yra nestructūrizuotos, todėl nepakankamos ir neveiksmingos. Rekomenduojama sukurti ir įdiegti organizuotą „apsauginį tinklą“, kuris kompensuotų kylančias aukšto meistriškumo sportininkų sporto karjeros baigimo problemas. Šis „saugumo tinklas“ turėtų suteikti informacijos apie egzistuojančias galimybes ir sukurti tvirtą verslo tinklą, kuris palengvintų sportininkų karjeros keitimą. Vėlgi reikėtų pabrėžti bendradarbiavimą su nevyriausybinėmis suinteresuotosiomis šalimis (t. y. verslo sektoriumi), nes jos gali pateikti daug galimybių sportininkams ilgalaikėje perspektyvoje. Be to, į įdiegtą „saugumo tinklą“ turėtų būti įtrauktos švietimo galimybės (karjeros mugės, konsultacijos karjeros klausimais ir kt.), skirtos sporto karjerą baigusiems sportininkams. Taip pat gali būti naudingos stipendijos ir finansinė parama. Novatoriška idėja remti sporto karjerą baigusius aukšto meistriškumo sportininkus yra finansuoti jų įkurtus startuolius. Remiantis modeliu „padėk sau padėti“, visose šalyse turėtų būti įgyvendinamos įvairios iniciatyvos.

ES gairių įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu veiksmų santrauka:

- I. Egzistuojančios galimybės sporto karjerą baigusiems sportininkams turi būti užtikrintos visiems sportininkams.
- II. Nustatyti nacionalinę organizaciją, kuri būtų atsakinga už informacijos rinkimą ir sklaidą apie aukšto meistriškumo sportininkų galimybių pasibaigus sporto karjerai programas.
- III. Ateityje ši organizacija turėtų sukurti struktūruotą „saugumo tinklą“ (įskaitant verslo bendradarbiavimą, švietimo sistemą ir kt.), skirtą sporto karjerą baigusiems sportininkams.
- IV. Inicijuoti „padėk sau padėti“ modeliu grindžiamas iniciatyvas ir (arba) programas, kurios, pvz., remtų sporto karjerą baigusių sportininkų įkurtus startuolius.

3.6 skirsnis. Gairė Nr. 32

Šioje gairėje pabrėžiama informuotumo apie dvikryptę karjerą didinimo svarba ir jos populiarinimas visose šalyse (Europos Komisija, 2012). Joje kalbama apie koordinuotus sporto institucijų veiksmus, kuriais skatinamas dvikryptės karjeros populiarinimas, ir siūloma įsteigti sportininkų komitetus (žr. 12 pav).

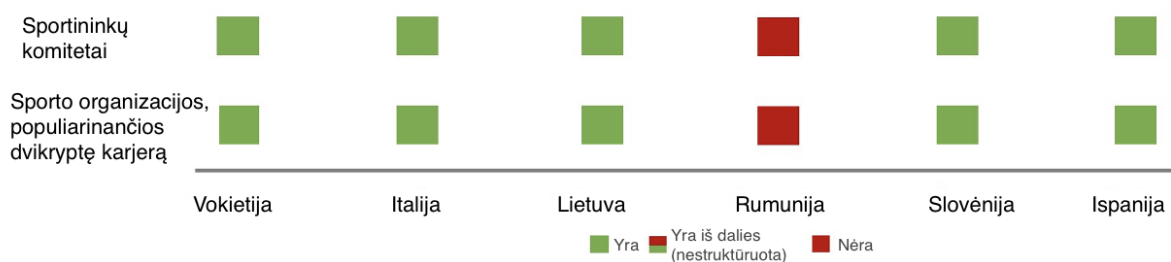
Gairė Nr. 32

Sporto institucijos turėtų koordinuoti veiksmus bendradarbiaudamos su sporto organizacijomis, siekdamas didinti trenerių, sportininkų ir jų aplinkos supratimą apie dvikryptės karjeros svarbą ir remti reprezentacinių sportininkų komitetų ir nacionalinių sportininkų organizacijų steigimą bei jų

įtraukimą į atitinkamas sporto organizacijų ar socialinio dialogo struktūrų tarybas. Sporto institucijos turėtų remti egzistuojančius sportininkų komitetus ir organizacijas bei teikti sportininkams informaciją apie dvikryptės karjeros galimybes treniruočių ir varžybų metu.

12 pav. Gairė Nr. 32 (Europos Komisija, 2012, p. 38)

Atotrūkio analizės rezultatai parodė, kad visose šalyse, išskyrus Rumuniją, yra tam tikra sportininkų atstovavimo forma (pvz., komitetas ar nacionalinė organizacija). Sporto institucijos taip pat skatina šiuos sportininkus (žr. 13 pav.). Taigi, aiškių spragų, susijusių su gaire Nr. 32, nebuvo nustatyta ("EdMedia" Erasmus+ projektas, 2020b).

13 pav. Spragos, susijusios su gaire Nr. 32

V kategorija (sektinas pavyzdys) siejasi su sportininkų komitetais, kurie platina informaciją, todėl atitiko gairę Nr. 32 ("EdMedia" Erasmus+ projektas, 2020a). Aukšto meistriškumo sportininkų, sėkmingai siekiančių dvikryptės karjeros, pavyzdžiai žiniasklaidoje vaidina svarbų vaidmenį (žr. 5 lentelę).

5 loentelė. Dokumentų tyrimo kategorijoje „Sektinas pavyzdys“ rezultatai

Kategorija	Paliestos temos
(V) Sektinas pavyzdys	<ul style="list-style-type: none"> Žiniasklaida patvirtina, kad sėkmingi sportininkai, kuriems taip pat pavyko įgyti išsilavinimą, yra geriausias dvikryptės karjeros koncepcijos populiarinimo būdas. Sportininkai, sėkmingai vystantys savo dvikryptę karjerą, vaidina svarbų vaidmenį formuojant visuomenės suvokimą dvikryptės karjeros srityje. Jie yra geriausia reklama ir pavyzdys, tuo pačiu didinantis paties sporto vertę.

Rekomendacijos dėl gairės Nr. 32 įgyvendinimo

Pirma, rekomenduojama stiprinti esamus sportininkų komitetus, nes jų yra visose šešiose šalyse. Tai galėtų padaryti valdžios institucijos paremdamos komitetus ir pasirūpindamos sportininkų informuotumo didinimu. Visas šių komitetų potencialas turėtų būti išnaudojamas – informaciją apie dvikryptę karjerą gali perduoti ir vienas sportininkas bendraudamas su kitu. Tai - kitokia informuotumo apie dvikryptę karjerą didinimo forma, kuri yra veiksminga ir turi daug privalumų.

Be to, patys sportininkų komitetai turėtų stiprinti veiklas, susijusias su visų suinteresuotųjų subjektų (sportininkų, trenerių, instruktorių, visuomenės ir kt.) informuotumo apie dvikryptę karjerą didinimu. Tikslinės kampanijos bus sėkmingos, jei darbdaviai ir plačioji visuomenė turės daugiau informacijos, susijusios su dvikrypte karjera.

ES gairių įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu veiksmų santrauka:

- I. Valdžios institucijos ir kitos suinteresuotosios šalys (sporto ir švietimo sektoriuje) turi stiprinti esamus sportininkų komitetus, populiarindamos juos sportininkų ir plačiosios visuomenės tarpe.
- II. Sportininkų komitetai turi skirti ypatingą dėmesį dvikryptės karjeros klausimui ir populiarinti jos koncepciją komitetų narių tarpe.
- III. Sportininkų komitetai turi skirti ypatingą dėmesį dvikryptės karjeros klausimui ir populiarinti jos koncepciją galimų darbdavių ir plačiosios visuomenės tarpe.
- IV. Aukšto meistriškumo sportininkai, kurie siekia dvikryptės karjeros, turėtų būti pateikiami kaip sektini pavyzdžiai.

3.7 skirsnis. Gairė Nr. 34

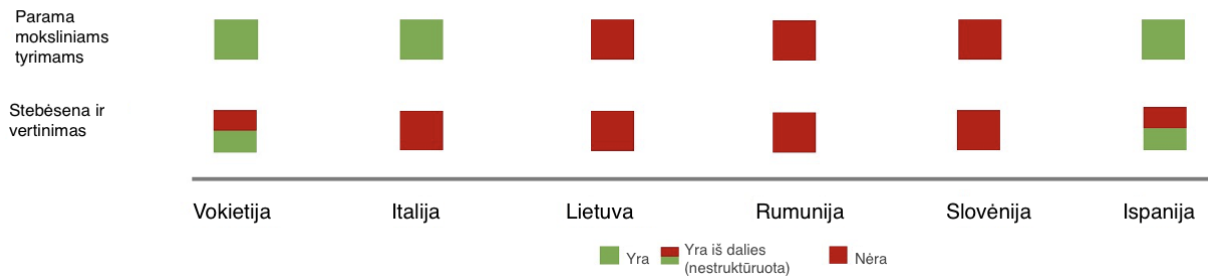
Gairė Nr. 34 susijusi su sporto ir švietimo institucijų moksliniais tyrimais, stebėseną ir vertinimu (Europos Komisija, 2012). Sporto institucijos turėtų remti su dvikrypte karjera susijusius mokslinius tyrimus (žr. 14 pav.).

Gairė Nr. 34

Sporto ir švietimo institucijos, bendradarbiaudamos su sporto, švietimo ir sportininkų organizacijomis, turėtų turėti stebėsenos ir vertinimo sistemą, kad galėtų stebėti pažangą įgyvendinant dvikryptės karjeros politiką. Jos visų pirma turėtų stebėti sporto profilio turinčių švietimo įstaigų, sporto akademijų ar sporto centrų, kuriuos valdo federacijos, olimpiniai komitetai ar privačios įmonės ir klubai, sistemos veiksmingumą ir kokybę. Atitinkami moksliniai tyrimai turėtų būti remiami.

14 pav. Gairė Nr. 34 (Europos Komisija, 2012, p. 38)

Atotrūkio analizė rodo, kad tik dviejose šalyse (Vokietijoje ir Ispanijoje) yra žinoma, kad tam tikros dvikryptės karjeros iniciatyvos, kurias vykdo sporto ir švietimo institucijos, yra nuosekliai stebimos. Galima daryti prielaidą, kad kai kurios kitų šalių organizacijos tai daro vykdydamos reguliary stebėsenos ciklą, tačiau nėra jokių to įrodymų. Vokietijoje, Italijoje ir Ispanijoje su dvikrypte karjera susijusius mokslinius tyrimus remia sporto ir (arba) švietimo institucijos (žr. 15 pav.). Taigi, buvo nustatytos aiškios spragos, susijusios su gaire Nr. 34 ("EdMedia" Erasmus+ projektas, 2020b).

15 pav. Spragos, susijusios su gaire Nr. 34

Šiai gairei nebuvo galima priskirti nė vienos iš septynių dokumentų tyrimo kategorijų ("EdMedia" Erasmus+ projektas, 2020a), todėl buvo parengtos rekomendacijos.

Rekomendacijos dėl gairės Nr. 34 įgyvendinimo

Valdžios institucijoms patariama parengti gaires, įskaitant SMART tikslus, (Robbins, DeCenzo, & Coulter, 2013) kaip stebėti ir kaip vertinti esamas organizacijų dvikryptės karjeros programas. Tam pirmiausia reikia, kad viena valdžios institucija arba viena nacionalinė sporto organizacija būtų atsakinga už stebėsenos ir vertinimo informacijos apie dvikryptės karjeros programas rinkimą. Vėlgi rekomenduojama skėtinė organizacija, kuri susistemintų visą informaciją apie programas. Visose šešiose šalyse partnerėse turėtų būti įdiegta struktūrinė stebėsenos ir vertinimo sistema. Be to, atsakinga institucija ar organizacija turėtų sudaryti palankesnes sąlygas partnerystei su universitetais, nes jie (kaip mokslinių tyrimų ekspertai) turi daug reikalingų žinių apie stebėseną ir vertinimą. Mokslinių tyrimų moduliai tam tikruose studijų kursuose galėtų būti naudojami įvertinti įvairias esamas dvikryptės karjeros programas. Tačiau pirmiausia reikia įsteigti koordinavimo subjektą. Be to, valdžios institucijos, bendradarbiaudamos su universitetais ir mokslinių tyrimų institucijomis, turi skirti lėšų aukšto meistriškumo sportininkų dvikryptės karjeros moksliniams tyrimams.

ES gairių įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu veiksmų santrauka:

- I. Nustatyti valdžios instituciją arba nacionalinę sporto organizaciją, kuri būtų atsakinga už stebėsenos ir vertinimo informacijos apie visas esamas dvikryptės karjeros programas rinkimą.
- II. Ši institucija ar organizacija turėtų parengti gaires, kuriose būtų nustatyti SMART tikslai, kad būtų galima įvertinti (stebėti ir įvertinti!) esamas dvikryptės karjeros programas.
- III. Ši institucija ar organizacija turėtų pasinaudoti universitetų žiniomis, nes jos yra mokslinių tyrimų ir (arba) vertinimo ekspertai.
- IV. Valdžios institucijos turėtų skirti lėšų dvikryptės karjeros moksliniams tyrimams finansuoti.

3.8 skirsnis. Santrauka

Atlikus atotrūkio analizę ir dokumentų tyrimą paaiškėjo, kad trūksta ES dvikryptės karjeros gairių įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu struktūros ir aiškaus atsakomybės pasiskirstymo. Turi būti įsteigtos naujos organizacijos, atsakingos už dvikryptės karjeros koordinavimą, arba pačios institucijos turi būti pasiryžusios atlikti šią funkciją. Be to, reikėtų remti ir stiprinti visų dvikryptės karjeros suinteresuotųjų subjektų partnerystes ir (arba) bendradarbiavimą. Turi būti įtrauktos visos sportininkų grupės be jokių išimčių. Kalbant apie žiniasklaidą, nustatyta, kad laikraščių straipsniuose apskritai trūksta informacijos apie dvikryptę karjerą. Žiniasklaida turi galimybę didinti aukšto meistriškumo sportininkų ir visų susijusių suinteresuotųjų subjektų informuotumą ir formuoti teigiamą dvikryptės karjeros įvaizdį.

Apibendrinant, rekomendacijose dėl septynių pasirinktų ES gairių (Nr. 3, 4, 7, 18, 19, 32, 34) įgyvendinimo buvo nustatyti keli kiekvienos gairės įgyvendinimo etapai. Paaiškėjo, kad aštuoni įgyvendinimo ietapai iš esmės tinka visoms gairėms:

- I. Nustatyti atsakomybę: nustatyti arba sukurti skėtines organizacijas, atsakingas už dvikryptės karjeros klausimų koordinavimą ARBA nuspręsti, kurios esamos institucijos ir (arba) organizacijos gali atlikti šią funkciją.
- II. Visos šalys, kurioms rūpi dvikryptės karjeros tema, turėtų stengtis didinti visų suinteresuotųjų subjektų informuotumą apie dvikryptės karjeros koncepciją ir jos galimybes sportininkams.
- III. Taigi, skirtingos šalys turėtų būti sensibilizuotos dvikryptės aukšto meistriškumo sportininkų karjeros klausimu.
- IV. Nustatytos skėtinės organizacijos turėtų rinkti ir susisteminti turimą informaciją apie dvikryptę karjerą (įskaitant programas, iniciatyvas ir kt.) ir teikti rekomendacijas šios informacijos sklaidos klausimais.
- V. Nustatytos skėtinės organizacijos turėtų pasitelkti galingus suinteresuotuosius subjektus (pvz., universitetus, verslo partnerius ir k.t.) kaip partnerius, kad galėtų paremti dvikryptę aukšto meistriškumo sportininkų karjerą.
- VI. Nustatytos skėtinės organizacijos turėtų parengti nacionalines gaires ir (arba) rekomendacijas dėl dvikryptės karjeros, taip pat sukurti stebėsenos ir (arba) vertinimo sistemą.
- VII. Dvikryptė karjera turi būti atvira visoms sportininkų grupėms be jokių išimčių.

- VIII. Žiniasklaida turėtų būti naudojama siekiant didinti aukšto meistriško sportininkų ir visų susijusių suinteresuotųjų subjektų informuotumą ir formuoti teigiamą dvikryptę karjeros įvaizdį. Žiniasklaidos pranešimai apie dvikryptę karjerą turėtų sulaukti paskatų.

4 SKYRIUS. NUORODOS

- Boyle, R., & Haynes, R. (2009). *Power play: Sport, the media and popular culture* (2nd ed.). Edinburgh: Edinburgh University Press Ltd
- EdMedia Erasmus+ Project. (2020a). *Desk research*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani Fakulteta za sport.
- EdMedia Erasmus+ Project. (2020b). *Gap analysis of the implementation of the EU guidelines on dual career at the national (country) level*. Cologne: German Sport University Cologne.
- European Commission. (2012). Guidelines on dual careers of athletes. Recommended policy actions in support of dual careers in high-performance sport. Retrieved 16.08.2019 from http://ec.europa.eu/sport/news/20130123-eu-guidelines-dualcareers_en.htm
- Fairclough, N. (1995). *Critical discourse analysis: The critical study of language*. New York: Longman Publishing.
- Kennedy, E., & Hills, L. (2009). *Sport, media and society* (2nd ed.). Oxford, New York: Berg Publishers.
- Robbins, S. P., DeCenzo, D. A., & Coulter, M. (2013). *Fundamentals of management. Essential concepts and applications*. Harlow: Pearson Education Limited.

5 PRIEDAS

6 lentelė. Atotrūkio apžvalga. Septynių ES dvikryptės karjeros gairių įgyvendinimas visose šalyse partnerėse

Septynių ES dvikryptės karjeros gairių turinys	Esama	Esama	Esama	Esama	Esama	Esama
	padėtis Vokietijoje	padėtis Italijoje	padėtis Lietuvoje	padėtis Rumunijoje	padėtis Slovėnijoje	padėtis Ispanijoje
15-86 metų amžiaus gyventojų skaičius ¹	82 792 351	60 483 973	2 808 901	19 530 631 ²	2 066 880	46 658 447
Medalių skaičius (2016 m. Rio de Žaneiro olimpinės žaidynės / 2018 m. Pjongčango olimpinės žaidynės / 2019 m. Universiada Neapolyje) ³	42/31/18	28/10/44	4/0/4	4/0/4	4/2/1	17/2/1
NR. 3						
Nacionalinės gairės	X	X	X	X	✓	X
Rekomendacijos	✓	X	X	X	✓	✓
Atsižvelgiama į ES gaires	X	X	X	X	X	✓
Atsižvelgiama į nacionalinę sporto ir švietimo sistemą	✓	X	X	X	✓	✓
Atsižvelgiama į kultūrų įvairovę	X	X	X	X	X	X
Atsižvelgiama į suinteresuotąsias šalis	✓	X	X	X	X	X
Nr. 4 ir Nr. 7						
Valdžios institucijų ir nacionalinių (regioninių) sporto organizacijų susitarimai	✓	✓	X	✓	✓	✓
Strategija konkrečioms veikloms ir (arba) programoms	netaikoma	✓	X	X	✓	✓
Sudaromos sąlygas viešajam veiklos ir (arba) programų finansavimui	✓	X	✓	X	✓	✓
Privatų institucijų ir nacionalinių (regioninių) sporto organizacijų susitarimai	✓	X	✓	X	✓	✓
Strategija konkrečioms veikloms ir (arba) programoms	✓	netaikoma	netaikoma	X	netaikoma	✓
Sudaromos sąlygas privačiam veiklos ir (arba) programų finansavimui	✓	netaikoma	X	X	✓	X
Dvikryptės karjeros įgyvendinimo koncepcijos ir (arba) programos	✓	✓	✓	X	✓	✓
Atsižvelgiama į visus sportininkus (įvairių sporto šakų atstovus, jų lytį, turinčius negalią asmenis)	✓	netaikoma	✓	X	X	✓
Rūpinimasis jaunų sportininkų saugumu	✓	netaikoma	✓	X	X	✓

„Europos Komisijos parama šio leidinio rengimui nėra turinio patvirtinimas, atspindintis tik autorių nuomonę, ir Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateiktos informacijos naudojimą.“

Septynių ES dvikryptės karjeros gairių turinys	Esama padėtis Vokietijoje	Esama padėtis Italijoje	Esama padėtis Lietuvoje	Esama padėtis Rumunijoje	Esama padėtis Slovėnijoje	Esama padėtis Ispanijoje
Rūpinimasis jaunų sportininkų gerove	✓	netaikoma	✓	✗	✓	✓
Atsižvelgiama į nuotolinio mokymosi sistemas	✓ & ✗	✓ & ✗	✓ & ✗	✗	✓ & ✗	✓ & ✗
Dvikryptės karjeros klausimų įtraukimas į trenerių ir kitų suinteresuotųjų subjektų, remiančių aukšto meistriškumo sportininkų sportinę karjerą, švietimą	✓ & ✗	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma
NR. 18						
Valdžios institucijų parama verslo sektoriaus subjektų (pelno siekiančių organizacijų ar prekybos rūmų) bendradarbiavimui	✓	✓	✗	✗	✓ & ✗	✗
Valdžios institucijų inicijuotas bendradarbiavimas	✗	✓	✗	✗	✓	✗
NR. 19						
Galimybės sportinę karjerą baigusiems sportininkams	✓	✓	✓ & ✗	✓ & ✗	✗	✓
Galimybės visiems sportininkams	✗	✗	✗	✗	✗	✓
Valdžios institucijų parama sportinę karjerą baigusiems sportininkams	✓ & ✗	✓ & ✗	✓	✗	✗	✗
Sporto ir švietimo srities suinteresuotųjų subjektų parama sportinę karjerą baigusiems sportininkams	✓ & ✗	✓ & ✗	✗	✓ & ✗	✗	✓
NR. 32						
Sportininkų komitetai	✓	✓	✓	✗	✓	✓
Sporto institucijų parama sportininkų komitetams	✓	✓	✗	✗	netaikoma	✓
NR. 34						
Esamų iniciatyvų dėl dvikryptės karjeros stebėsenos ir vertinimas	✓ & ✗	✗	✗	✗	✗	✗
Sporto ir švietimo institucijų parama dvikryptės karjeros moksliniams tyrimams	✓	✓	✗	✗	✗	✓

Šaltinis: ¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=de&pcode=tps00001&plugin=1>; ² apytikriai esamu metu; ³ <https://www.universiade2019napoli.it/en/risultati/>; <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/587485/umfrage/olympische-sommerspiele-in-rio-2016-medaillepiegel/>; <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/77693/umfrage/olympische-winterspiele-in-pyeongchang-medaillepiegel/>

„Europos Komisijos parama šio leidinio rengimui nėra turinio patvirtinimas, atspindintis tik autorių nuomonę, ir Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateiktos informacijos naudojimą.“